

Изм. № 374/16.11.2023

До:

Г-Н НИКОЛАЙ ДЕНКОВ
МИНИСТЪР ПРЕДСЕДАТЕЛ

Г-Н АСЕН ВАСИЛЕВ
МИНИСТЪР НА ФИНАНСИТЕ
МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ

Г-Н РУМЕН РАДЕВ
МИНИСТЪР НА ЕНЕРГЕТИКАТА
МИНИСТЕРСТВО НА ЕНЕРГЕТИКАТА

Г-Н ДЕЛЯН ДОБРЕВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ
КОМИСИЯ ПО ЕНЕРГЕТИКА, НС

Г-Н ЙОРДАН ЦОНЕВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ
КОМИСИЯ ПО БЮДЖЕТ И ФИНАНСИ, НС

Г-Н ИВАН ИВАНОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ
КОМИСИЯ ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ

Г-Н ДИАН ЧЕРВЕНКОНДЕВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА УС
ФОНД "СИГУРНОСТ НА ЕЛЕКТРОЕНЕРГИЙНАТА СИСТЕМА"

ОТНОСНО: СТАНОВИЩЕ ПО ПРОЕКТ НА ЗАКОН ЗА ДЪРЖАВНИЯ БЮДЖЕТ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ЗА 2024 г.

Уважаеми Господа,

Асоциацията на търговците на енергия в България (АТЕБ) обединява водещите търговци в сектор "Енергетика" и има за цел да подпомогне развитието на конкурентен и устойчив енергиен пазар в България.

Обръщаме се към Вас във връзка с предложени проект на Закон за държавния бюджет на Република България за 2024 г. ¹, в който съгласно § 3 от ПЗР се предвижда удължаване на задължението на търговците и на производителите на електрическа енергия да правят целеви вноски във Фонд „Сигурност на Електроенергийната Система“ (ФСЕС) през 2024г.

---

¹ <https://www.minfin.bg/bg/1586>

Бихме искали да изразим нашето несъгласие и сериозни опасения относно дългосрочните негативни последици за българския електроенергиен пазар от прилагането на подобно предложение.

Удължаване на действието на подобна непазарна мярка в България и през 2024 г., въпреки изтичането на действието на Регламент 2022/1854 още на 30.06.2023 г., ще:

- 1. бъде в пълно противоречие с наскоро приетите промени в Закона за енергетика, целящи пълна либерализация на електроенергийния пазар на България**
- 2. бъде в противоречие с политиките, препоръките и правната рамка на ЕС и ще представлява изолиран случай в ЕС**
3. постави България в неблагоприятна позиция от гледна точка на привличане на чуждестранни инвестиции и ще блокира подобренията в посока енергийна независимост
4. продължи процеса на изкривяване на пазара, на липса на стимули за управление на енергийните портфейли на пазарните участници, на ограничаване на дългосрочната търговия
- 5. увеличи неяснотата около управлението на средствата във ФСЕС, тъй като съсредоточаването на търговията отново единствено върху краткосрочна база ще отрази всички неблагоприятни природни и геополитически фактори, върху които пазарните участници и България нямат влияние**

Нашите аргументи в подкрепа на нашето несъгласие са следните:

- Временната мярка на Европейската комисия (наричана по-нататък: ЕК) по отношение на тавана на приходите се прилагаше от 1 декември 2022 г. до 30 юни 2023 г. и **ЕК не е предложила удължаване на тази мярка във връзка с „Регламент (ЕС) 2022/1854 на Съвета от 6 октомври 2022 година относно спешна намеса за справяне с високите цени на енергията“²: „Като се има предвид информацията, с която Комисията понастоящем разполага, Комисията не препоръчва удължаване на срока на действие на Регламента на Съвета по отношение на горната граница на приходите“³.** Всъщност в оценката си на изпълнението от Регламент 2022/1854, ЕК установява, че горната граница на приходите е приложена по много разнороден начин и може да е засегнала съществуващи дългосрочни договори за покупко-продажба на електроенергия (РРА) и други дългосрочни договори, както и да е повлияло негативно за сключването на нови такива. **Потенциално удължаване на мярката би попречило на една от целите,**

² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX:32022R1854&qid=1699974953012>

³ Доклад на Европейската комисия относно прегледа на спешните интервенции за справяне с високите цени на енергията във връзка с Регламент 2022/1854, стр. 13:

определени в предложението за дизайн на пазара на електроенергия, а именно да се стимулира навлизането на РРА и да се гарантира възможно най-ликвиден РРА пазар. Налагането на таван на приходите създава регулаторна несигурност, която застрашава развитието на нови инвестиции, особено във възобновяеми източници. В своята „Оценка на спешните мерки на пазарите на електроенергия“⁴ Агенцията за Сътрудничество между Регулаторите на Енергия (ACER) също констатира, че разнородното прилагане на определяне на таван на приходите, би могло да възпрепятства дългосрочните пазарни инвестиции.

- В контекста на Европейския Семестър, **ЕК изрично препоръчва на всички държави членки, но и конкретно на България, да премахнат действащите мерки за енергийна подкрепа до края на 2023 г**⁵. Наред с това, на България също беше препоръчано да ускори прехода към чиста енергия чрез по-бързо внедряване на възобновяеми енергийни източници, заедно с капацитет за съхранение на енергия, за да се увеличи гъвкавостта на енергийната система⁶.
- В тази връзка, **удължаването на мярката в България през 2024 г. би било в противоречие с правната и политическата рамка на ЕС** и би могло да попречи на необходимите инвестиции, особено във възобновяеми енергийни източници, необходими за постигане на целите и ангажиментите, определени на ниво ЕС. Сред тях посочваме наскоро приетата Директива за възобновяема енергия с обвързващи ангажименти и задължения, свързани с насърчаването на използването на възобновяеми енергийни източници.
- Въвеждането на временните мерки с Регламент (ЕС) 2022/1854 във всички случаи отчиташе солидарната отговорност на участниците на пазара в Европейския съюз за натрупаните свръхпечалби и отчиташе прилагането на равни условия на конкуренция в съответния пазар. В този смисъл **всяка допълнителна финансова тежест, въведена само за част от участниците на пазара, какъвто е случаят с търговците и производителите на електроенергия в България, би била в противоречие с духа и целите на мерките и е пореден пример за неравностойно третиране на участниците в пазара на електроенергия.**
- Продължаването на подобна мярка в България – освен че не е в съответствие с правната и политическата рамка и препоръките на ЕС – допълнително би **довела до увеличаване на регулаторния риск и непредсказуемост на българския енергиен пазар, давайки лош сигнал за инвестиционния климат в България** и излагайки на риск реализацията на бъдещи инвестиции във ВЕИ, съответно Зеления преход на България. Особено във времена на зелен преход в Европа и значителни инвестиции във ВЕИ, където България се

⁴https://acer.europa.eu/Publications/2023_MMR_EmergencyMeasures.pdf

⁵https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_23_2872

⁶https://commission.europa.eu/system/files/2023-05/COM_2023_602_1_EN.pdf

конкурира със съседните пазари, такъв показател е **ключов фактор за постигането на целите „Fit for 55“**⁷.

- Непонятно е защо законопроектът в частта му по § 3, ал. 3 ПЗР възприема датата 08.10.2022, към която следва да се преценява дали даден производител ще попадне в категорията по ал. 1 или по ал. 2. Поне от външна страна изглежда, че тази дата е определена произволно, като ние не можем да намерим логика в избора ѝ като точка на разделение (още повече, като се има предвид, че началната дата на мярката беше 01.12.2022). Това създава допълнително объркване и скептицизъм относно начина на определяне на различните категории лица и поставя под още по-голямо съмнение целта на мярката.

След изложеното можем да заключим, че няма **правни и икономически основания за удължаване на целевите вноски от търговците и производителите на електрическа енергия през 2024 г.**

Призоваваме законодателите да не удължават срока на действие на целевите вноски за търговците и производителите на електрическа енергия, представляваща непазарна намеса в сектора, тъй като това значително ще навреди на електроенергийния пазар на България в дългосрочен план, на процеса по пълната му либерализация и би било в явно противоречие с правната и политическа рамка на ЕС.

С уважение,

Атанас Димов
Председател на УС

---

⁷<https://www.consilium.europa.eu/en/policies/green-deal/fit-for-55-the-eu-plan-for-a-green-transition/>